

MØTEPROTOKOLL

Sør-Odal kontrollutvalg

Dato: 06.05.2018 kl. 8.30-14.30
Sted: Møterom Skarnes
Arkivsak: 18/00083

Tilstede: Anne Mette Øvrum (H), Geir Arne Spigseth (Ap), Vidar Braaten (Sp), Elisabeth Hoff Aarstad (Bygdelista)

**Møtende
varamedlemmer:**

Forfall: Bjørn Siegwath (Bygdelista) meldte forfall kvelden før, så vara ble ikke innkalt.

Andre: Ordfører Knut Hvithammer til sak 26/19-
Kommunalsjef Olaug Jeksrud, skole-og barnehagefaglig
rådgiver Therese Peeters og ass. rektor Glommasvingen skole
Sverre Dølvik til sak 26/19.
Rådmann Frank S. Hauge til sakene 28/19-32/19
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tommy Pettersen,
regnskapsrevisor Terje Harstad og økonomisjef Kari
Gunnarsrud til sakene 28/19-29/19.
Forvaltningsrevisjon Karoline Hovstad til sakene 33/19-34/19

Protokollfører: Utvalgssekretær Torgun M. Bakken

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
25/19	19/00032-1	Sak S-25/19 Referater og orienteringer.	3
26/19	18/00066-15	Sak S-26/19 Samtale med ordføreren.	4
27/19	18/00038-57	Sak S-27/19 Informasjon om kultur og læring.	5
28/19	18/00024-18	Sak S-28/19 Årsregnskap/årsberetning 2018.	6

29/19	18/00024-19	Sak S-29/19 Årsavslutningsbrev 2018.	9
30/19	18/00038-52	Sak S-30/19 Samtale med rådmannen.	10
31/19	18/00174-10	Sak S-31/19 Oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjon, Internkontroll.	11
32/19	18/00038-58	Sak S-32/19 Etikk og varsling i kommunen.	14
33/19	19/00049-1	Sak S-33/19 Prosjektplan forvaltningsrevisjon barnevern.	20
34/19	19/00022-5	Sak S-34/19 Endelig bestilling selskapskontroll i GIR IKS.	22
35/19	18/00010-30	Sak S-35/19 Informasjon fra Hedmark revisjon IKS.	24
36/19	18/00089-18	Sak S-36/19 Eventuelt.	26
37/19	18/00090-16	Sak S-37/19 Evaluering av kontrollutvalgets møte.	27

Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

UNDERSKRIFTER:
Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.
_____
_____
_____
_____

UTSKRIFTER:
Møtebok er sendt til: Kontrollutvalget, ordfører, rådmann, Hedmark Revisjon IKS og lokalpressen.
Innkallinger og møtebøker ligger også på http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/ under «Møter».

Saker til behandling

Sak S-25/19 Referater og orienteringer.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	25/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Saksframstilling

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).
  - Saker fra formannskapet – Anne Mette Øvrum
  - Saker fra oppvekst og kultur – Bjørn Siegwarth
  - Saker fra næring, utvikling og klimautvalget – Elisabeth Hoff Aarstad og Vidar Braaten
  - Saker fra helse og omsorg – Geir Spigseth
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene? En oppdatert oversikt over oppfølging av KU-saker ligger på <http://www.gsi-ks.no/kontrollutvalgene/sor-odal-kommune/>
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer (jf. OA og plan for FR).

Møtebehandling

KU-leder orienterte om saken om sammenslåing av sekretariater og kommunestyrets saker.

Kontrollutvalget ga en gjensidig orientering.

Kontrollutvalget diskuterte årsplanen.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Sak S-26/19 Samtale med ordføreren.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	26/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget inviterer ordfører Knut Hvithammer til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune.

Som et fast punkt tar vi med spørsmålet om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Møtebehandling

Ordfører Knut Hvithammer var til stede under behandlingen. I samtalen med ordføreren ble følgende temaer berørt:

- Evaluering av de ulike utvalgene før neste kommunestyreperiode.
- Felles kommunestyremøte i regionen på torsdag. Endringen i distriktsindeksen skaper problemer for kommunene. Felles høringsuttalelse.
- Boligbygging.
- Grendeutvikling.
- Fiberutbygging.
- Skoleåpning Glommasvingen.
- Søknad fra to privatskoler.
- Skolebarnkjøring.
- Jernbaneundergangen, ingen endring i planene.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Sak S-27/19 Informasjon om kultur og læring.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	27/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Saksframstilling:

Kommunenes kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet, og i den forbindelse ønsker de bl.a. en orientering om de forskjellige enhetene og de ulike oppgavene i kommunen

Kontrollutvalget har sagt i sin tiltaksplan at de ønsker informasjon om prosjektet «kultur for læring». Kontrollutvalgene i regionen hadde i juni 2017 en felles fagdag hvor bl.a. kultur for læring var et tema. Fylkesmannen i Hedmark v/Anne Cathrine Holth var bl.a. til stede og orienterte kontrollutvalgene. Fra hjemmesiden <https://www.inn.no/prosjektsider/sepu/kultur-for-laering> har vi hentet følgende:

Kultur for læring er et forbedrings- og innovasjonsarbeid der alle grunnskoler (2016-2020) og barnehager (2017-2021) i alle kommuner i Hedmark deltar. Kultur for læring er en felles satsing for utvikling av god kultur for læring og utvikling i hele fylket. Kultur for læring skal prege alle som arbeider med og i barnehage og skole, fra skoleeiere/barnehagemyndigheter ut til den enkelte ansatte i barnehagen og lærere i skolen. Prosjektet er planlagt slik at pedagogisk praksis forbedres kollektivt i alle barnehager og skoler. I Kultur for læring skal alle delta sammen slik at den samlede kompetansen og kapasiteten forbedres.

Dette prosjektet har nå pågått i vel ett og et halvt år og kontrollutvalget ønsker en orientering om hvordan det jobbes med dette prosjektet i Sør-Odal kommune og om det foreløpig er mulig å se noen resultater av arbeidet.

Vi har bedt kommunalsjef Olaug Jeksrud om å komme og orientere.

Møtebehandling

Kommunalsjef Olaug Jeksrud, skole- og barnehagefaglig rådgiver Therese Peeters og ass. rektor Glommasvingen skole Sverre Dølvik deltok under behandlingen.

Jeksrud hadde med en presentasjon som kontrollutvalget får tilsendt.

skole- og barnehagefaglig rådgiver Therese Peeters orienterte om kultur for læring i barnehagene og ass. rektor Glommasvingen skole Sverre Dølvik orienterte om dette arbeidet i skolen. Skolen startet ett år tidligere enn barnehagen.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Sak S-28/19 Årsregnskap/årsberetning 2018.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	28/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalgets uttalelse til Sør-Odal kommunes årsregnskap og årsberetning for 2018, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Saksframstilling:

I forskrift om årsregnskap og årsberetning (KMD) heter det i § 10 om *Regnskapsfrister og behandling av årsregnskap og årsberetning*:

- Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.
- Årsregnskapet skal være avlagt innen 15. februar i året etter regnskapsåret.
- Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret eller fylkestinget bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret eller fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles.
- Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.
- Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet skal vurdere tiltak for å bedre den økonomiske oppfølgingen gjennom året dersom det oppstår vesentlige avvik fra regulert budsjett.

Revisjonsberetningen skal være avlagt senest 15. april. Hedmark Revisjon IKS har utarbeidet revisjonsberetningen for 2018 i tråd med mal utarbeidet av NKRF¹.

Årsregnskapet skal bestå av et driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. (Forskrift om årsregnskap og årsberetning § 3, første ledd). Det heter videre i § 3, nest siste ledd: Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal .....vise regnskapstall på samme detaljeringsnivå som kommunestyret og fylkestinget har brukt i årsbudsjettet.

I kommunens driftsregnskap beregnes både brutto og netto driftsresultat. Brutto driftsresultat viser kommunens overskudd eller underskudd på drift før avdrag og netto renteutgifter, mens netto driftsresultat viser overskudd eller underskudd på drift etter avdrag og netto renteutgifter, men før avsetninger og bruk av avsetninger. Utgiftsførte avskrivninger føres tilbake («motpost avskrivninger») før netto driftsresultat, fordi avskrivninger ikke skal resultateffekt i kommuneregnskapet. Etter føring av avsetninger og bruk av avsetninger får vi regnskapsmessig mindreforbruk eller merforbruk.

Det er formannskapet som innstiller til kommunestyret i regnskapssaken. Kontrollutvalget skal i tråd med forskrift om kontrollutvalg § 7 komme med en uttalelse til årsregnskapet. Uttalelsen stiles til kommunestyret med kopi til formannskapet, som skal ha den i hende, før de gir sin innstilling til kommunestyret.

---

¹ Norges Kommunerevisorforbund

Grunnlaget for uttalelsen er årsregnskapet, rådmannens årsberetning og revisjonsberetningen. I tillegg vil kontrollutvalget kunne bygge på eventuelle opplysninger som kommer fram i møtet.

Det er ikke gitt nummerert brev for årsregnskapet for 2018. For regnskapsavslutningen for 2018 har revisor lagt fram en ren beretning.

Kontrollutvalget viser til sin uttalelse for kommentarer til regnskapssaken.

Kontrollutvalget har bedt rådmann Frank S. Hauge om å være tilstede og redegjøre for saken.

Møtebehandling

Rådmann Frank S. Hauge, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tommy Pettersen, regnskapsrevisor Terje Harstad og økonomisjef Kari Gunnarsrud deltok under behandlingen.

Pettersen orienterte om revisjonsberetningen og revisjonsgjennomgangen.

Rådmannen orienterte kort om årsregnskapet.

Kontrollutvalget diskuterte uttalelsen og kom med noen innspill.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalgets uttalelse til Sør-Odal kommunes årsregnskap og årsberetning for 2018, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Sak S-29/19 Årsavslutningsbrev 2018.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	29/19

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget årsavslutningsbrevet for 2018 fra Hedmark Revisjon IKS til orientering.
2. Kontrollutvalget følger opp både årsavslutningsbrevet og interimrapporten i neste møte.

Saksframstilling:

Hedmark Revisjon IKS har i brev av 15.4.19 sendt kommentarer til årsregnskapet for 2018 til rådmann Frank Hauge. Kontrollutvalget har fått kopi av brevet.

I årsavslutningsbrevet har revisjonen kommentert forhold som ikke påvirker revisjonsberetningen eller medfører nummerert brev, men som de mener at kommunen enten bør korrigere i 2019 eller som bør hensyntas i framtidige regnskaper. Det er ikke gitt nummerert brev til Sør-Odal kommunes regnskap i 2018.

Årsavslutningsbrevet blir ikke sendt kommunestyret sammen med årsregnskapet, ettersom brevet er stilet til rådmannen og det ikke er bedt om noen skriftlig tilbakemelding.

Ut fra kontrollutvalgets synspunkt ser det ut til at flere av de bemerkningene som ble tatt med i årsavslutningsbrevet for 2018, også er bemerket tidligere. Kontrollutvalget setter opp en oppfølgingssak neste møte, og ber om orientering fra rådmannen hvordan han vil følge opp bemerkningene i årsavslutningsbrevet for 2018 og også om bemerkningene i interimrapporten, datert 14.12.18, er fulgt opp.

Møtebehandling

Rådmann Frank S. Hauge, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tommy Pettersen, regnskapsrevisor Terje Harstad og økonomisjef Kari Gunnarsrud deltok under behandlingen.

Pettersen orienterte om årsavslutningsbrevet.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget tar årsavslutningsbrevet for 2018 fra Hedmark Revisjon IKS til orientering.
2. Kontrollutvalget følger opp både årsavslutningsbrevet og interimrapporten i neste møte.

Sak S-30/19 Samtale med rådmannen.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	30/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget innkaller rådmann Frank Hauge til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune. Kontrollutvalget ber om at rådmannen orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

Det er visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med rådmannen.

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en rapportering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen i kommunen, inkludert viktige forhold i investeringsregnskapet.*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Registrerte åpnede tilsynssaker (ikke ordinære varslede tilsyn) siden forrige møte (enhet, sak/tema (ikke navn)).*
- *Oppfølging av KS-saker.*
- *Sykefraværet i kommunen*

Møtebehandling

Rådmann Frank Hauge var til stede under behandlingen. I samtalen med rådmannen ble følgende temaer berørt:

- Ingen varslinger, anmeldelser eller tilsynssaker.
- Sykefravær.
  - Pr. april 2019 var sykefraværet (alt er ikke registrert enda) 7,3 %, i mars var det 9,69 % og i januar og februar var det omtrent som i mars.
  - Sør-Odal har IA-avtalens utvidede egenmeldingssystem.
  - NED-prosjektet er i gang.
- Økonomi.
  - Det mangler midler på barnehager og dette må ordnes i revidert budsjett.
  - Det har vært litt optimistisk budsjettering på inntektssiden.
- Kompetanseutvikling, spesielt innen skolen.
- Skoleskyss. Dette må være i orden til skolestart.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering.

Sak S-31/19 Oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjon, Internkontroll.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	31/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding til orientering.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møtet 27.8.18 (sak 41/18) en forvaltningsrevisjonsrapport fra Hedmark Revisjon IKS knyttet til *Intern kontroll*. Saken ble deretter behandlet i kommunestyret 4.10.18, sak 060/18, med følgende vedtak, i tråd med kontrollutvalgets innstilling:

- a. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten om Intern kontroll i Sør-Odal til orientering.
- b. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp rapportens anbefalinger.
- c. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 1.5.19

Rapporten hadde følgende problemstillinger:

1. Har kommunen et helhetlig system for intern kontroll?
2. Hvordan er dette i så fall integrert i kommunens organisasjon?
3. Hvilke rutiner er etablert for å sikre en god intern kontroll i den enkelte enhet og hvordan fungerer de i praksis?

Det skulle i gjennomgangen fokuseres på følgende enheter/tjenester:

- Håndtering av medisiner
- IKT-sikkerhet
- Innkjøp (oppfølging av anbefalinger)

For den første problemstillingen konkluderer revisjonen med at det ikke foreligger noe helhetlig system for intern kontroll, men at det jobbes med å få dette på plass. Av den grunn kan en da heller ikke si at den interne kontrollen er integrert i kommunens organisasjon (problemstilling 2). Når det gjelder etablerte gode internkontrollrutiner (problemstilling 3) så er det ganske gode rutiner på «håndtering av medisiner» - og også på «IKT-sikkerhet». Sør-Odal har nettopp gått inn i HIKT (Hedmark IKT) og med det, bedret sikkerheten. Når det gjelder innkjøp og oppfølging av tidligere anbefalinger, så skriver revisjonen bl.a. følgende i kap. 9.3:

Det feltet der revisor oppfatter at det er størst svakheter, er innen innkjøpsfeltet. Det understrekes at dette ikke er en fullverdig forvaltningsrevisjon av innkjøp, men vi har oppdaget mangler som gjør at vi kan konkludere med at det ikke er tilfredsstillende. Den største svakheten er at ingen i kommunen tar et overordnet ansvar for innkjøp og at kommunen lener seg i svært stor grad på RIIG.

Revisjonen har sagt følgende om anbefalinger i pkt. 10:

Revisor gir sine anbefalinger med bakgrunn i de vurderinger og konklusjoner som er gjort i revisjonsprosjektet. For å oppnå et helhetlig system for intern kontroll og integrere dette i kommuneorganisasjonen anbefaler vi at rådmannen vurderer følgende:

- Internkontrollsystemet bør knyttes opp til, og tilpasses kommunens øvrige styringssystem med hensyn til planlegging, gjennomføring og rapportering.
- Ansvar for internkontroll bør være knyttet opp til andre lederoppgaver som økonomi, ansvar for kvalitet/fag og personalforvaltning.
- Internkontrollsystemet bør være basert på kommunens målsettinger (med hensyn til helhetlig styring og riktig utvikling, godt omdømme og legitimitet, kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen samt etterlevelse av lover og regler).
- Det bør gjennomføres kontrollaktiviteter som er et resultat av risikovurderinger, både sektorovergrepene, på det enkelte tjenesteområde og for kommunens støttefunksjoner.
- Internkontrollsystemet bør omfatte hele organisasjonen, og medarbeidere og ledere på alle nivåer deltar i utforming av nye løsninger, prosedyrer, rutiner, samhandling, internkontrolltiltak, risikovurderinger etc. på sine områder.
- Internkontrollsystemet bør benyttes til læring og utvikling (systematisk forbedringsarbeid) og inkluderer også avvikshåndtering.
- Det bør legges til rette for gode informasjons- og rapporteringssystemer hvor det foretas en fortløpende evaluering av tiltak som er iverksatt, og hvor en rapporterer både på hva som er gjort og hva som er oppnådd (effekten av tiltakene).
- Rådmannen bør gjennomføre oppfølging av internkontrollsystemet og fange opp det arbeidet som gjøres i hele internkontrollens virkeområde.
- Kommunen bør jobbe videre med å lage rutiner i samarbeidet med Nord-Odal når det kommer til lønn og personal.
- Å ta innkjøpsrutinene inn i arbeidet med internkontrollsystemet så snart som mulig.

Når det kommer til medisinbehandling kommer vi med følgende anbefaling:

- Enhetene bør gå gjennom rutinene, for å sjekke at det kun er de nyeste versjonene som er tilgjengelige. Dette vil antageligvis bli tatt tak i gjennom kvalitetsutvalgene i helse og omsorg. Det er en fordel om rutinene dateres når de er vedtatt, så man ved tvil kan bruke den nyeste versjonen.

På feltet om IKT-sikkerhet har vi følgende anbefalinger:

- Selv om kommunen har gått inn i samarbeidet med HIKT er det viktig at den selv tar ansvar for rutiner og kontroll på dette feltet.

På feltet om innkjøp har vi følgende anbefalinger:

- Kommunen bør sørge for at noen internt har en oversikt over innkjøp og avtaler.
- Innkjøpsveilederen bør gjøres kjent for alle ansatte med ansvar for innkjøp.

- Det bør sikres at alle kommunes gjeldende rammeavtaler inkludert pris- og produktoversikt er å finne på kommunes intranett
- Det bør sikres at det er kjent for alle innkjøpere hvor de kan finne rammeavtalene samt pris- og produktoversikt
- Det bør avsettes tid og ressurser til å vurdere behovet for avtaler og kjøre nye anbud når de gamle rammeavtalene går ut
- Det bør planlegges og gjennomføres systematiske tester av de interne kontrollrutinene for innkjøp. Systemet og tester bør dokumenteres
- Det bør sikres at alle anskaffelser over kroner 100.000,- foretas i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser, herunder at pristilbud fra tre eller flere tilbydere innhentes der det er mulig og det føres protokoll for valg av leverandør

Vi ber her bedt om en skriftlig tilbakemelding innen 25.4.19 på hvordan rapportens anbefalinger er fulgt opp i ettertid. I skrivende stund er ikke svar mottatt, så dette vil da bli ettersendt.

Møtebehandling

Rådmannens svar, mottatt 26.4.19 ble sendt medlemmene på e-post samme dag. Rådmannen beskriver i sin tilbakemelding hva som er gjennomført og hva det jobbes med for å bedre den interne kontrollen. Det vil være naturlig å be om en ny tilbakemelding om ett års tid, for å se hvordan de planlagte tiltakene er gjennomført.

Rådmann Frank Hauge var til stede under behandlingen.

Rådmannen orienterte kort om sin tilbakemelding.

Votering

Det ble lagt fram et nytt tilleggsforslag:

- Kontrollutvalget anser anbefalingene som delvis fulgt opp, og vil følge opp saken igjen i mai 2020.

Dette ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding til orientering.
2. Kontrollutvalget anser anbefalingene som delvis fulgt opp, og vil følge opp saken igjen i mai 2020.

Sak S-32/19 Etikk og varsling i kommunen.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	32/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar diskusjonen med rådmannen til orientering.

Saksframstilling:

Arbeidsmiljøloven har bestemmelser om varsling (kapittel 2 A) og sier at arbeidsgiver har plikt til å utarbeide rutiner for varsling:

§ 2 A-3. Plikt til å utarbeide rutiner for intern varsling

- (1) Dersom forholdene i virksomheten tilsier det, plikter arbeidsgiver å utarbeide rutiner for intern varsling i samsvar med § 2 A-1 i tilknytning til det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet.
- (2) Arbeidsgiver plikter alltid å utarbeide slike rutiner dersom virksomheten jevnlig sysselsetter minst 5 arbeidstakere.
- (3) Rutinene skal utarbeides i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte.
- (4) Rutinene skal ikke begrense arbeidstakers rett til å varsle etter § 2 A-1.
- (5) Rutinene skal være skriftlige og minst inneholde:
  - a) oppfordring til å varsle om kritikkverdige forhold,
  - b) fremgangsmåte for varsling,
  - c) fremgangsmåte for mottak, behandling og oppfølging av varsling.
- (6) Rutinene skal være lett tilgjengelig for alle arbeidstakere i virksomheten.

De fleste kommunene har utarbeidet slike rutiner. Det som ofte mangler i rutinene, er et punkt om hvem det skal varsles til dersom det er rådmannen, som det varsles mot. Vi kommer litt tilbake til dette nedenfor.

I 2017 ble det utarbeidet noen råd for etikkarbeidet i kommunen (Råd for etikkarbeid i kommuner. Del av Oslo Economics rapport 2017-61). I dokumentet (se vedlegg 1) står det følgende i innledningen:

Kommunesektoren arbeider kontinuerlig for å hindre uetisk atferd og korrupsjon. På oppdrag fra KS har Oslo Economics, i samarbeid med Prof. Tina Søreide ved NHH, utviklet et sett råd for hvordan kommuner og fylkeskommuner bør jobbe for å hindre uetisk atferd og korrupsjon. Rådene er ment som en støtte til ledere og folkevalgte.

I dette dokumentet er det følgende inndeling, i forhold til hva det er gitt råd til:

1. Verdier, holdninger og kultur
2. Etske retningslinjer
3. Risikoanalyser for å avdekke sårbare områder og prosesser
4. Klar rolle- og ansvarsfordeling
5. Kommunens kontrollutvalg
6. Internkontroll med fokus på å avdekke kritikkverdige forhold
7. Varslingsrutiner for å avdekke kritikkverdige forhold
8. Åpenhet og innsyn for offentligheten

9. Bruke muligheten til digitalisering for å hindre uetisk atferd og korrupsjon.

Kontrollutvalget har en klar rolle i dette arbeidet og det står følgende i råd 5:

- Kontrollutvalget bør ha fokus på å avdekke uetisk atferd og korrupsjon
- Kontrollutvalget bør få gjennomført kontroller på grunnlag av risikoanalyser og mistanke om uetisk atferd

Kontrollutvalget har gjentatte ganger hatt dette som tema opp gjennom årene, og vi tar opp igjen dette temaet nå som en fellessak i alle kontrollutvalgene, men denne gangen tar vi først og fremst opp spørsmålet om varsling og varslingsrutiner.

Fafo laget i 2017 en rapport for KS (<https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/etikk/ytringsfrihet-og-varsling-i-kommunesektoren/>) om Ytringsfrihet og varsling i kommunesektoren. Vi tar med et utdrag om «Betydningen av varslingsrutiner»:

Arbeidstakere i kommuner og fylkeskommuner med varslingsrutiner vurderer ytringsbetingelsene som bedre enn de som svarer at de ikke har slike rutiner. I dag har åtte av ti kommuner og fylkeskommuner skriftlige rutiner for hvordan arbeidstakerne skal varsle. Ytterligere syv prosent svarer at rutiner er under utarbeidelse.

Rapporten viser også en klar sammenheng mellom det å ha varslingsrutiner og effekten av å varsle. I virksomheter som ikke har varslingsrutiner, mener 69 prosent av arbeidstakerne at det ikke har noen effekt å varsle om kritikkverdige forhold. Der hvor rutiner for håndtering av varsling er på plass er tilsvarende tall 31 prosent. En betydelig andel ledere mener at varslingsrutinene har gjort det er tryggere og enklere å varsle, mens nær halvparten av arbeidstakerne mener disse har gjort det tryggere å varsle.

En ganske stor andel varslinger gjelder psykososiale arbeidsmiljøproblemer som i større grad kjennetegnes av subjektivitet og ulike oppfatninger. En stor andel svarer at leder har ansvaret for det kritikkverdige forholdet. Det viser seg at arbeidstakere med høyere utdanning varsler mindre enn de med lavere utdanning, og kvinner varsler mer enn menn.

Varslingsrutiner er omtalt i **pkt. 7** i dokumentet «Råd for etikkarbeid i kommuner», som nevnt ovenfor. Det står følgende:

VARSLINGSRUTINER FOR Å AVDEKKE KRITIKKVERDIGE FORHOLD (side 9-10 i vedlagte dokument)

- Kommunen bør anerkjenne verdien av varsling og arbeide for et godt ytringsklima
- Kommunen bør gjøre det enkelt og trygt å varsle om kritikkverdige forhold
- Varslingsrutiner bør beskrive hvordan medarbeidere kan si fra om kritikkverdige forhold til andre enn sin egen leder
- Kommunen bør jevnlig undersøke om medarbeidere kjenner til varslingsrutinene og varslernes rettigheter
- I tillegg til varslingsrutiner bør kommunen ha tipsmottak for innbyggere som har mistanke om uetisk atferd og korrupsjon i kommunen

Som nevnt ovenfor, mangler det ofte rutiner for varsling mot rådmannen, jf. råd 3 under pkt. 7):

Råd 3: Varslingsrutiner bør beskrive hvordan medarbeidere kan si fra om kritikkverdige forhold til andre enn sin egen leder

I tilfeller der det varsles om en kollega på samme nivå eller i en annen avdeling, vil det ofte være hensiktsmessig å varsle til sin egen leder. Dette kan enten skje gjennom en muntlig beskjed, eller en mer formell prosess når det er nødvendig. En utfordring oppstår imidlertid når lederen er ansvarlig for det kritikkverdige forholdet som arbeidstakeren vil varsle om, eller ikke reagerer på varsler om andre. I slike tilfeller er det viktig at medarbeideren kan si fra om det kritikkverdige forholdet til andre enn sin egen leder.

For å kunne varsle om egen leder kan det være en fordel om det er mulig å varsle konfidensielt. Konfidensialitet innebærer at varslersens identitet er kjent for den som mottar varselet, men ikke for dem det varsles om. Kommunen kan også vurdere å legge til rette for at varsling skjer anonymt for å styrke beskyttelsen av varsleren.

I noen tilfeller vil det etter varslersens oppfatning være personer på toppnivå i kommunen som er ansvarlig for det varsleren mener er kritikkverdig. Av den grunn bør varslingsrutiner beskrive hvordan og til hvem arbeidstakere da skal varsle til. Det kan også varsles eksternt, for eksempel til offentlige tilsynsmyndigheter. I en del tilfeller vil varsler om kritikkverdige forhold i kommunen gis til folkevalgte. Det bør derfor finnes rutiner for hvordan folkevalgte skal håndtere varsler.

Eksterne (innbyggere mm.) kan varsle til kommunen, dersom kommunen har et eget eksternt varslingsorgan, jf. råd 5:

Råd 5: I tillegg til varslingsrutiner bør kommunen ha tipsmottak for innbyggere som har mistanke om uetisk atferd og korrupsjon i kommunen

Varsling slik begrepet brukes i arbeidsmiljøloven, omfatter tilfeller der arbeidstakere (også innleide) sier fra om kritikkverdige forhold til noen som kan gjøre noe med det.

Som et supplement til varsling fra arbeidstakere, kan tips fra brukere, leverandører og innbyggere generelt være en viktig kilde til informasjon om kritikkverdige forhold i kommunen. Kommunen bør derfor innrette trygge tipsmottak også for personer som ikke er ansatt i kommunen. I en del tilfeller vil tips om kritikkverdige forhold i kommunen gis til folkevalgte. Det bør derfor finnes rutiner for hvordan folkevalgte skal håndtere tips fra publikum.

Regjeringen oppnevnte i 2016 et eget varslingsutvalg som skulle for å gjennomgå og vurdere varslingsreglene i arbeidsmiljøloven. Dette arbeidet ble lagt fram i NOU 2018: 6 Varsling – verdier og vern — Varslingsutvalgets utredning om varsling i arbeidslivet <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2018-6/id2593665/>. Ifølge denne NOU-en kan et varslingsmottak, som nevnt i råd 5 ovenfor, også fungere som varslingsmottak dersom kommunens ledelse er inhabile eller er de som det varsles imot (NOU 2018:6 side 109).

«Ved intern varsling vil varslingsmottaker være arbeidsgiver eller en representant for arbeidsgiver. Dette kan være ulike nivåer av ledere i linjen, personalsjef eller andre i ledelsen, daglig leder, styreleder, internrevisjon eller revisjonsutvalg, interne varslingsmottak eller varslingssekretariat. **Dersom virksomheten har en ordening med et eksternt varslingsmottak, vil varsling til dette også regnes som intern varsling.**» (min utheving).

I de flere av de kommunene som har egne eksterne varslingssekretariater, så er det kommunens eksterne advokat som er varslingssekretariat. Dette er altså et advokatfirma som bistår ledelsen og gir råd i juridiske spørsmål - og som kanskje samtidig mottar kritikk mot den samme ledelsen gjennom en varsling. Advokaten vil jo være avhengig av å ha en godt forhold til rådmannen for å sikre seg oppdrag framover. Hvem skal denne advokaten ivareta,

varsleren eller rådmannen? Opptrer disse ta med tilstrekkelig distanse og uavhengighet i de forskjellige sakene og vil dette i så fall stride mot «God advokatskikk (pkt. 2.1.2):

En advokat må ikke påta seg oppdrag hvor hans personlige økonomiske interesser kan komme i konflikt med klientens interesser eller ha innflytelse på hans frie og uavhengige stilling som advokat.

Sekretariatsleder har hatt kontakt med KS sitt etikkutvalg (Lise Spikkeland) og spurt om etikkutvalget har drøftet denne problemstillingen. Hun svarer i e-post av 3.4.19 at etikkutvalget ikke har drøftet dette, men hun sier også at det er en utfordring det som undertegnede peker på. Men de har altså ikke gitt noen uttalelser på dette. KS har laget en egen veileder «Ytringsfrihet og varsling», hvor pkt. 3.4 omhandler «Intern varsling». I pkt. 3.4.2 heter det:

3.4.2 Varsling til kommunens alternative varslingsordning For de tilfeller der det ikke er ønskelig å varsle i linje, bør det være en alternativ og uavhengig varslingsordning som har nødvendig tillit blant ansatte. En slik varslingsordning kan være sammensatt av ansatte i kommunen eller en eller flere eksterne medlemmer. Hvilken ordning kommunen velger, vil bero blant annet på kommunens størrelse og organisering. Lokale forhold, kostnader og ressursinnsats må også vurderes, selv om det ikke nødvendigvis blir avgjørende.

Det kan for eksempel opprettes et særskilt varslingssekretariat. Medlemmene i det særskilte varslingssekretariatet bør ha kompetanse innen arbeidsmiljø, jus og økonomi. Tillitsvalgte skal ha en fri og uavhengig stilling for å kunne ivareta arbeidstakerne. De bør derfor ikke være med i et sekretariat.

Et alternativ er å engasjere et advokatkontor for å ta imot varslinger.

Her ser vi at det foreslås et eget varslingssekretariat eller et advokatkontor, dersom det ikke er ønskelig å varsle i linje. Men det er ingen problematisering i forhold til uavhengighet. Vi er også kjent med at noen kommuner benytter kommunens revisjon som varslingsmottak (eks. Romerike Revisjon IKS <http://www.romerikerevisjon.no/hjem/varsling>). Dette er i hvert fall en helt uavhengig instans til å behandle et varsel rettet mot rådmannen.

Karmøy kommune har nylig behandlet en revisjonsrapport om varsling i kommunen <https://www.karmoy.kommune.no/motepplan/sak/178685/>. Vi tar med utdrag av forslag til prosedyre for håndtering av varsel om kritikkverdige forhold, pkt. 4.4, som sier følgende:

SÆRLIG OM VARSLING SOM GJELDER RÅDMANN

Varsling om kritikkverdige forhold vedrørende rådmannen oversendes kontrollutvalget. Ordfører og rådmann informeres om mottatt varsel. Varselet oversendes revisjonen for undersøkelse og behandling. Revisjonen oversender saken med anbefalinger om tiltak/henleggelse til kontrollutvalget for behandling der. Kontrollutvalgets tilråding oversendes formannskapet og deretter kommunestyret for endelig vedtak.

Kontrollutvalget/ revisjonen har ansvar for oppfølging av varsling mot rådmannen.

Formannskapet/ kommunestyret skal informeres når saken er avsluttet.

De har altså valgt en rutine hvor varsel rettet mot rådmannen skal sendes kontrollutvalget. Vi er usikre på om dette er riktig, og det som er mest betenkelig er det som står om at «Kontrollutvalget/revisjonen har ansvar for oppfølging av varsling mot rådmann». Hvis dette betyr at kontrollutvalget/revisjonen trer inn i «linjen» og opptrer som arbeidsgiver og følger opp på den måten, så kan ikke kontrollutvalget gjøre dette, men kontrollutvalget kan selvsagt

etterspørre hvordan eventuelle anbefalinger/tiltak er fulgt opp. Kontrollutvalgets rapporteringsvei er til kommunestyret, så kan selvsagt formannskapet få kopi.

Hvorvidt kontrollutvalget skal ha en rolle i forhold til varsling, er som sagt, usikkert, men når det er sagt, så er greit å ha med seg det som står i Kontrollutvalgsboka² (side 31):

Ansatte i kommunen (min utheving) kan varsle til kontrollutvalget dersom de har avdekket kritikkverdige forhold, eller dersom etablerte varslingsrutiner ikke fungerer. Kommunen har plikt til å legge til rette for varsling om kritikkverdige forhold, og den som varsler har rett til vern mot gjengjeldelse.

I NOU 2018: 6 - Varsling – verdier og vern, som nevnt ovenfor, ble det foreslått å opprette et eget varslingsombud, jf. bl.a. side 188-193. Et slikt ombud skulle i alle hovedsak ha en veilederrolle:

«Varslingsombudets hovedoppgave bør være å gi god veiledning og støtte til varslere og andre som er i vanskelige situasjoner i forbindelse med varsling. Ombudet kan da nøste opp i saken, finne ut hva som egentlig er den rettslige problemstillingen og gi råd om hvilke alternativer som finnes.»

«Regjeringen fremmet 5. april en lovproposisjon med forslag til endringer i arbeidsmiljølovens regler om varsling. I proposisjonen følger regjeringen opp de aller fleste forslagene fra Varslingsutvalget» (<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/folger-opp-varslingsutvalget/id2640513/>), men har **ikke** gått inn for at det skal opprettes et eget varslingsombud. Det sies følgende om dette her:

Regjeringen er enig med utvalget i at varslere og andre aktører i en varslingsprosess kan ha særlig behov for veiledning og bistand. Det betyr ikke at et eget varslingsombud er den beste løsningen, verken økonomisk eller faglig sett.

Arbeidstilsynet har bygget opp en betydelig kompetanse innen varsling, og driver utstrakt veiledningsvirksomhet. Det er med andre ord allerede et sted hvor varslere og andre kan henvende seg for å få veiledning. Flere høringsinstanser har påpekt at opprettelse av et eget varslingsombud vil føre til vanskelige grenseoppganger mellom et ombud og Arbeidstilsynet, i tillegg til at det også vil kunne være overlapp av oppgaver. Regjeringen ønsker derfor å satse på Arbeidstilsynet, fremfor å opprette et nytt offentlig organ.

Vi har ikke funnet noe fasisvar på en fullstendig varslingsrutine. Skal muligens en varsling mot rådmannen sendes til ordfører? Og i så fall, hvordan skal ordfører håndtere et slikt varsel i ettertid? Og hvem skal behandle et eventuelt varsel mot en ordfører?

Kontrollutvalget ønsker en drøfting med rådmannen om hvordan han/hun tenker i forhold til å ha gode nok varslingsrutiner – også når det varsles mot rådmannen. Hvilke alternativer ser rådmannen for en slik rutine? Og i forhold til råd 5, som nevnt ovenfor, om eksternt varslingsmottak for innbyggerne (tips/varsling), har rådmannen noen tanker om dette?

Møtebehandling

Rådmann Frank Hauge var til stede under behandlingen.

---

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kontrollutvalgsboken/id2468270/>

Varslingsplatene henger synlig i de fleste enhetene. Det har vært en bevisst implementering av disse rutinene i etterkant av «metoo-bevegelsen».

Det står ikke noe i varslingsplakaten om hvordan det eventuelt skal varsles til, dersom varselet gjelder rådmannen. Rådmannen har drøftet dette temaet med personalsjefen, men har ikke «landet» på noe.

Sekretariatsleder orienterte litt om tanken bak denne saken. Kanskje dette kan være en felles drøftingssak blant alle rådmennene i regionen.

Kommunen har en link på sin hjemmeside, i forhold til ekstern varsling. Dette varselet går til varslingssekretariatet, som består av HR-leder, rådmann og tillitsvalgte og hovedverneombud.

Det er viktig at de ansatte og innbyggerne har tillit til at varslingssekretariatet håndterer varsler på en ordentlig måte, og at det er en kultur for at det er ok å varsle.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar diskusjonen med rådmannen til orientering.

Sak S-33/19 Prosjektplan forvaltningsrevisjon barnevern.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	33/19

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon for Sør-Odal kommune for 2019-2020 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til *Barnevern*.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) **Har Sør-Odal og Nord-Odal kommuner rutiner for forebyggende arbeid og tidlig innsats som sikrer etterlevelse av regelverk og anbefalinger på området?**
  - 2) **Har Odal barneverntjenesten en hensiktsmessig samhandling med andre kommunale enheter i det forebyggende arbeidet og for tiltaksarbeidet?**
  - 3) **Er kommunens praksis for oppfølging av barn i fosterhjem og fosterhjemmene i tråd med lovpålagte krav?**
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 400 (totalt) timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles i mars 2020.
5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget

Saksframstilling:

Kontrollutvalget bestilte i forrige møte (25.3.19) en prosjektplan knyttet til forvaltningsrevisjon i barnevernet. Dette var i tråd med vedtatt revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020.

Odal barneverntjeneste er et vertskommunesamarbeid med Nord-Odal, hvor Sør-Odal er vertskommunen. Det er derfor kontrollutvalget i Sør-Odal som har tilsynsansvaret for denne barneverntjenesten. Men en forvaltningsrevisjon i barneverntjenesten vil være like nyttig for Nord-Odal, derfor bestilles denne forvaltningsrevisjonen fra begge kommunene, slik at kostnadene ved gjennomføringen også kan fordeles på begge kommunene.

Stikkord for gjennomgangen er Saksbehandling/økonomi/fosterhjem/forebyggende tiltak

Dette favner jo vidt, men fokuset er på fosterhjems plasseringer og hvilke forbyggende tiltak gjennomføres før det opprettes fosterhjem for et barn. Tidlig innsats er et stikkord. Likeledes er økonomiske sammenligninger med andre kommuner nyttig.

I prosjektplanen pkt. 5.1.2 ligger noen økonomiske sammenligninger som viser at Odal barneverntjenesten ikke skiller seg nevneverdig ut fra øvrige sammenligningskommuner.

Revisjonen foreslår følgende problemstillinger til gjennomgangen:

- 1. Har Sør-Odal og Nord-Odal kommuner rutiner for forebyggende arbeid og tidlig innsats som sikrer etterlevelse av regelverk og anbefalinger på området?**
- 2. Har Odal barneverntjenesten en hensiktsmessig samhandling med andre kommunale enheter i det forebyggende arbeidet og for tiltaksarbeidet?**
- 3. Er kommunens praksis for oppfølging av barn i fosterhjem og fosterhjemmene i tråd med lovpålagte krav?**

Prosjektet foreslås videre gjennomført innen en ramme på 400 timer (totalt) og startes opp høsten 2019 med planlagt ferdigstillelse i mars 2020.

Møtebehandling

Forvaltningsrevisor Karoline Hovstad var til stede under behandlingen.

Hovstad orienterte om prosjektplanen og hvordan revisjonen tenker seg dette arbeidet.

Kontrollutvalget synes det er en fordel med rapportering underveis, dvs. en foreløpig orientering av gjennomgangen.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

- Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon for Sør-Odal kommune for 2019-2020 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til *Barnevern*.
- Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) Har Sør-Odal og Nord-Odal kommuner rutiner for forebyggende arbeid og tidlig innsats som sikrer etterlevelse av regelverk og anbefalinger på området?**
  - 2) Har Odal barneverntjenesten en hensiktsmessig samhandling med andre kommunale enheter i det forebyggende arbeidet og for tiltaksarbeidet?**
  - 3) Er kommunens praksis for oppfølging av barn i fosterhjem og fosterhjemmene i tråd med lovpålagte krav?**
- Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
- Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 400 (totalt) timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles i mars 2020.
- Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget.

Sak S-34/19 Endelig bestilling selskapskontroll i GIR IKS.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	34/19

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for selskapskontroll for Sør-Odal kommune for 2018-2019 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til GIR IKS.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) I hvilken grad beregner GIR IKS selvkost i henhold til lov, forskrift og gjeldende retningslinjer?
  - 2) Hvordan sikrer GIR IKS at det ikke forekommer krysssubsidiering eller at gebyrbelagte tjenester belastes med kostnader de ikke skal belastes med?
  - 3) Hva slags betalingsrutiner har GIR IKS ved innsamlingsstasjonene, og hvordan sikres det at rutinene følges?
  - 4) Hvor kostnadseffektivt drives selskapet, f.eks. sett i forhold til lignende selskaper?
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på ca. 270 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles innen 31.12.19.
5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møtet 25.3.19, sak 16/19 prosjektplan knyttet til forvaltningsrevisjon i GIR IKS. Følgende ble vedtatt:

1. Kontrollutvalget fastholder at det er selvkost som er hovedpoenget med gjennomgangen, ut fra følgende problemstillinger:
  1. I hvilken grad beregner GIR IKS selvkost i henhold til lov, forskrift og gjeldende retningslinjer?
  2. Hvordan sikrer GIR IKS at det ikke forekommer krysssubsidiering eller at gebyrbelagte tjenester belastes med kostnader de ikke skal belastes med?
  3. Hva slags betalingsrutiner har GIR IKS ved innsamlingsstasjonene, og hvordan sikres det at rutinene følges?
2. Saken settes opp til endelig behandling i neste møte.

Årsaken til at saken skulle behandles på nytt, var å sikre samme bestilling i alle eierkommunene. Nå har alle eierkommunene vedtatt det samme, så bestillingen kan iverksettes.

I prosjektplanen er det også foreslått at det også kan vurderes en kontroll om effektiv drift. Følgende står under pkt. 3:

Kostnadseffektiv drift vil være avgjørende for størrelsen på avfallsgebyrene til innbyggerne i eierkommunene. Vi vet at mange kommunepolitikere er opptatt av at gebyrene ikke må bli for høye og det er viktig at ledelsen i selskapet har fokus på økonomistyring og å få mest mulig tjeneste ut av hver krone. Selskapet kan ha målsettinger som delvis kan virke i motsatt retning av kostnadseffektiv drift på kort sikt. Eksempel på dette kan være utviklingsprosjekter. En kontroll rettet mot kostnadseffektiv drift kan godt kombineres med en kontroll av selvkost, ettersom selvkost også i stor grad handler om å holde kontroll med utgiftene i selskapet.

Vi vil tro at dette er nyttig informasjon for politikerne og foreslår derfor at det legges inn et ekstra punkt om dette. Dette legges inn som problemstilling 4:

4. Hvor kostnadseffektivt drives selskapet, f.eks. sett i forhold til lignende selskaper?

Ifølge oppdragsavtalen var det stipulert 220 timer på de tre første problemstillingene. Det antas at prosjektet kan gjennomføres på ca. 270 timer dersom problemstilling 4 tas med. Kostnaden foreslås fordelt mellom eierkommunene etter eierandel.

Det forutsettes likevel at alle kontrollutvalgene går inn for dette. For å slippe å ta en ekstra runde om dette, vil sekretariatet foreslå at punktet droppes dersom noen av kontrollutvalgene ikke ønsker å ha det med.

Møtebehandling

Forvaltningsrevisor Karoline Hovstad var til stede under behandlingen.

Sekretariatsleder orienterte kort om saken og tilleggspunkt 4 i problemstillingene. Sør-Odal mener at det kan være nyttig med dette punktet.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for selskapskontroll for Sør-Odal kommune for 2018-2019 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til GIR IKS.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
  - 1) I hvilken grad beregner GIR IKS selvkost i henhold til lov, forskrift og gjeldende retningslinjer?
  - 2) Hvordan sikrer GIR IKS at det ikke forekommer krysssubsidiering eller at gebyrbelagte tjenester belastes med kostnader de ikke skal belastes med?
  - 3) Hva slags betalingsrutiner har GIR IKS ved innsamlingsstasjonene, og hvordan sikres det at rutinene følges?
  - 4) Hvor kostnadseffektivt drives selskapet, f.eks. sett i forhold til lignende selskaper?
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på ca. 270 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles innen 31.12.19.

5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget

Sak S-35/19 Informasjon fra Hedmark revisjon IKS.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	35/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar informasjonen fra Hedmark revisjon IKS til orientering.

Saksframstilling:

Det har i det siste året pågått forhandlinger mellom Hedmark Revisjon IKS og Innlandet Revisjon IKS om en mulig sammenslåing av de to selskapene. Noe av bakgrunnen for dette er at Hedmark Revisjon IKS reviderer Hedmark fylkeskommune, mens Innlandet Revisjon IKS reviderer Oppland fylkeskommune. Ettersom disse to fylkeskommune nå skal slås sammen, så blir det et spørsmål om hvem som skal revidere den sammenslåtte fylkeskommunen. Hvis de to revisjonsenhetene hadde slått seg sammen, ville dette gjort saken enklere.

Daglig leder Morten Alm Birkelid vil orientere om hvordan denne saken har utviklet seg.

Møtebehandling

Daglig leder Morten Alm Birkelid hadde ikke anledning til å komme og sekretariatsleder ga en kort orientering om saken på bakgrunn av en e-post til sekretariatsleder.

Det er avgjort at det ikke blir noen sammenslåing av Hedmark Revisjon IKS og Innlandet Revisjon IKS. Alm Birkelid skrev at han beklaget at det ikke ble noen sammenslåing. Alm Birkelid skrev følgende:

Vi avventer nå kontrollutvalgenes innstilling på revisjonsordning som skal behandles i felles kontrollutvalgsmøte den 21.5.19. Det planlegges deretter at fellesnemnda tar stilling til valg av revisjonsordning i juni, og så skal fellesnemnda velge hvilket revisjonsselskap Innlandet fylkeskommune evt vil være medeier i fra 1.1.2020 i august/september.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen fra Hedmark revisjon IKS til orientering.

Sak S-36/19 Eventuelt.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	36/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Møtebehandling

Votering

Vedtak

Det ble ikke tatt opp noen saker under eventuelt.

Sak S-37/19 Evaluering av kontrollutvalgets møte.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Sør-Odal kontrollutvalg	06.05.2019	37/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget tar en evaluering av møtet. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres bedre?

Er det saker/informasjon/endringer som skal inn i tiltaksplanen? Eventuelle spørsmål til de som skal orientere i neste møte.

Møtebehandling

Kontrollutvalget tok en evaluering av dagens møte.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.